

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ 14' - ΦΥΛ. 23' ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 24 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ 1916 ΑΡΙΘΜΟΣ 606

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΔΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑΣ. Μετά το κακό !
ΡΙΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Κριτικά σημειώματα: Το έργο
του Κογεβίνα.
ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ. Ο Καραβοκύρης.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ Στην άμμουδιά.
Ο ΝΟΥΜΑΣ ΄Υστερ' από δεκατέσσαρα χρόνια.
ΝΥΧΤΟΒΑΤΗΣ. Ματσούκας.
ΙΟΥΛΙΑ ΠΕΡΣΑΚΗ. Στην 'Ανάληψη.
Ι. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ. Βράδι
ΓΩΜΟΣ ΦΙΛΥΡΑΣ. Σπ. Μελάς.
Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ.

Το γραφείο του «Νουμά» μεταφέρθηκε και πάλι στο 'Ακαδημαϊκό βιβλιοπωλείο Ε. Κουκλάρα, οδός 'Ακαδημίας 53, αντίκρυ στη Ζωοδόχο Πηγή. Έκευ, παρακαλούμε, να μ'αξ στέλνονται τα γράμματα, οι έφημερίδες κλπ. κ' έκει, όσοι θέλουνε, θα μ'αξ βρίσκουνε 10-12 το πρωΐ και 4-6 ταπομεσήμερο.

ΥΣΤΕΡ' ΑΠΟ ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ

Το φύλλο τουτο βγαίνει μόνο και μόνο για να κλείσει ο τόμος της χρονιάς. Ο «Νουμάς», φυσικά, δε θα σταματήσει, μα όσο κρατάει ή σημερινή ανώμαλη κατάσταση δεν μπορούμε να το ύποσκηθούμε πώς θα βγαίνει και ταχτικά. Μα και πώς να βγαίνει; Η Εύρωπη μ'αξ είναι ελότεια κλεισμένη' ή μισή 'Ελλάδα το 'ίδιο' συντρομές από πουθενά δε μ'αξ έρχονται: οι εδώ δε θέλουν, κ' ίσως να μην έχουν κι άδικο, να πλερώσουν, συντρομές από χρόνια και χρόνια μ'αξ καθυστερούνται—και στο τέλος, ανάγκη νάν το πούμε κι αυτό, και το σημερινό φύλλο δε θα βγαίνει ά δυό εθγενικές κυρίες δεν είχαν την καλοσύνη να πλερώσουν τα έξοδά του.

Κρίμα βέβαια ο «Νουμάς», μπαίνοντας στα δεκαπέντε χρόνια του, αντί να γιορτάζει δεκαπεντετη-

ρίδες, να χαμοσέρνεται άγκομαχώντας'μα σε τουτο δε φταίει κανείς' φταίει μ'αχά ή γενική κατάσταση, που δε βρίσκεται επίθετο (κανό νάν) τη χαραχτηρίσει, και ή κατάσταση αυτή, που σε σίφουνας, τυνεπήρε τα πάντα, δεν μπορούσε ν' άφσει άσάλευτο στη θέση του ένα φυλλαράκι χιλιοδαρμένο σαν το «Νουμά».

Όστόσο, το ξαναλέμε, το φύλλο δε θα σταματήσει. Θα βγαίνει. Μα όσο να γαληνέψουν κάπως τα πράματα, θα βγαίνει όχι ταχτικά. Όταν μπορούμε, έτα μ'αξ το επιτρέπουν τα οικονομικά μ'αξ. Και για τουτο παρακαλούμε τους φίλους, δσους δηλ. πονούν τον άγώνα και φρονούν πώς πρέπει να ύπάρχει ο «Νουμάς», τους παρακαλούμε να μ'αξ συντρέξουνε, στέλνοντάς μ'αξ τη συντρομή τους, και μη λογαριάζοντας έμπορικά. δηλ. άμ'αξ τα χρήματα που δίνουν, παίρνουν κι άνάλογη ποσότητα τυπωμένου χαρτιού.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ

Όπου φτώχεια: εκεί τρέχεις και φέρνεις θησαυρούς θεϊκής καλοσύνης.

Όπου πόνος: Σιμά π'αξ και γέρνεις και περίσσιο το βάλαμο χύνεις.

Την ψυχή σου νυχτόημερα δέρνεις.

με τις έγνοιες της ξένης οδύνης:

Τόνα χέρι σου άπλώνεις και παίρνεις,

Τάλλο χέρι σου άνοίγεις και δίνεις.

ΝΥΧΤΟΒΑΤΗΣ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΚΟ!

'Ερημιά, έρημιά ήταν παντού.

Και στον ούρανό ένας ήλιος γαλάζιος, μεγάλος πολύ, διπλό: σχεδόν άπ' τον άλλο, φωτίζε θαμπά έχοντας κ' έναν κύκλο γύρω του που φωσφορίζε.

— Ο ήλιος: θα κατάπτε τον κομήτη! είπε και προχώρησε.

'Ερημοί οι δρόμοι, τα σπίτια κητάκλειστα και μερικά άνοιχτά ...

Μιά γριά πεσμένη στην άδλή της, κοντά σ'ένα πηγάδι, άνάσκελα, τον έκανε να πιστέψει καλά ότι είχε γείνει ή καταστροφή.

— Πάνε, πάνε !

Και την ήξερε αυτή τη γριά. Πάντα στη βρύση πήγαινε, όλο και βρισκότανε, μέναν τενεχέ του πε-

τρελαίου και χτυπούσε τις στάμνες, τις έσπαζε, όταν δέν της κάνανε τόπο να γεμίσει.

Βάζιζε γρήγορα για τη μεγάλη πλατεία. Τη νύχτα εκεί είχε δει τον κόσμο να μαζεύεται, έλος αδελφωμένος ...

Οι γραμμές του τράμ λάμπανε καθαρές, αλλά τράμ δέν άκουγότανε να περνά, ούτε μουγκριτό ή ξεφωνητό αυτοκίνητου λέρωνε την ήσυχία.

Είδε την Τράπεζα έρημη, έ σκοπός πεσμένος άπ' έξω άπ' τή φυλακείο με τή έπλο δίπλα του και τή πιλιμιο στην άκρη του πεζοδρομίου σά να τή ειχε άκουμπήσει με προσοχή. Οι πόρτες κλειστές, κατάκλειστες. Άνθρωποι δέν άνεβουκατέβαιναν, δέ μιλούσανε για χρήματα. Τίποτα, τίποτα άπ' αυτά και μόνο ήσυχία, ήσυχία, που άφίνει τή ξάπλωμα τού θανάτου.

— Τώρα δικά μου θάνε όλα αυτά, ειπε, αλλά σκέφθηκε με μιάς, πώς, τί θα τή έκανε.

— Νάνεβαίνω, να τή βλέπω !... Όπόταν θέλω να μπλίνω !.. Για να δούμε όμως πρώτα !.. "Ήθελε να δει και στην πλατεία τί ειχε γείνει.

Οι στρατώνες άνοιχτοί και πλήθος έξω πεσμένοι. Όμοια και οι φυλακές. Οι φύλακες νεκροί στις σκοπιές τους. Και φαινότουσαν να κοιμούνται.

Άστυνομία, ύπουργεία, έρημα, "Ήσυχια, με κάτι να μαυρίζει άπ' έξω σά βροχα πεταμένα.

Και κει στα μέγαρα που άκουγόταν ή φωνή της σάλπιγγας, της μουσικής, ήσυχία τώρα βασιλευε και τή παράθυρά τους τή άνοιχτά ήτανε σά μάτια κατόνοιχα από τρομάρα.

Στό νού του ήρθαν τή λόγια τού Χρυσοστόμου και τή ειπε δυνατά.

— Ηερμόλυγες ήσαν και διερράγησαν !.

Αισθάνόταν, όσο έδλεπε την καταστροφή, χαρά, χαρά. Άλλά μή σώθησαν κι άλλοι ;

Αυτό μετρίασε τή χαρά του. Στην πλατεία, στην πλατεία εκεί θα έδλεπε !.

Έπιδ τέλους έφθασε στην πλατεία τή μεγάλη, άλλ' εκεί στάθηκε με φρίκη. Η πλατεία μαύριζε από κόσμο ριγμένο, πεσμένο κάτω, ανάκατα !. Γέροι, νέοι παιδιά, άντρες, γυναίκες, κορίτσια...

Δέν προχώρησε, δέν έπήγε πιό κοντά.

— Μά αυτός ποιός θα τούς θάψει ;.. βώτησε τόν έαυτό του φεύγοντας γρήγορα.

Παρατήρησε με χαρά πώς υπήρχαν και πουλιά στη ζωή. Είδε σπουργίτες να πετόνε λίγο και πάλι να κάθονται στη κεραμίδια. Τόν στενοχώρησε όμως ό θαμπός ήλιος με τή γαλάζιο φως.

— Θα καθάρσει !.. Πάλι ό ήλιος θα φανει έπως πριν ώραιος !.. ειπε παρηγορώντας τόν έαυτό του.

Περνώοντας άπ' τή μητροπολιτικό μέγαρο βλέπει κοράκια, κοράκια πλήθος, να βγαίνουν άπ' εκεί, έχοντας στό στόμα τους σάρκες, που στάζανε αίμα, και άλλα να προσπαθούνε να μπουνε.

— Ά, να !.. αυτά θα με άπαλλάξουνε άπ' τή βρώμα !.. ειπε.

Ένας χοντρός καλόγερος πεσμένος ανάσκελα, στη μέση της αλλής, με τή καλιμάχι του δίπλα του πεταμένο, και με άνοιχτά χέρια, τού φάνηκε να παρακαλά τή Θεό να τόν βοηθήσει. Ένας κόρακας, που βρισκόταν πάνω του, ύψώθηκε μόλις ό Ταρταμάς πλησίασε. Είδε να τού έχει φαγωμένα τή μάγουλα, άπ' τή μια μεριά, και να φαίνονται τή μισά του δόντια. Άπ' τήν άλλη τή μαύρα γένεια του άνέβαιναν ίσχυε

τή μάτια του. Τού φάνηκε πώς ζούσε και πληγίκοσε στη κάγκελα. Τή μάτια του τ' άνοιχτά λάμπανε ώσαν ζωντανού. Τού μίλησε. Τίποτα έμως. Ό καλόγερος έμνε σιωπηλός, άκίνητος και σά να εύταζε τόν σούρνό, περιμένοντας άπ' εκεί βοήθεια.

— Άπό ψηλά τώρθε !.. ειπε ό Ταρταμάς και προχώρησε, γιατί αισθάνθηκε σταγόνες αίμα να πέφτουνε άπ' τή κοματία, που κρατούσαν τή κοράκια.

— Ά, τί ώραίκα, τί ώραίκα !.. Τώρα θάμαι γά, τή πουλιά και τή κοράκια !.. ειπε.

Εκφρικό αισθάνθηκε κάποιος να τού σύρει τή σκακάκι, και στράφηκε. Έμπρός του στεκόταν ένας γέρος με άσπρα γένεια κοντά, αλλά με ξυλιασμένο, πέτρινο σώμα, και βούχο άπ' τήν πολυκαιρία σάν ξερό, ξερό πετό !.

Τού φάνηκε πώς θάταν κάποιος άλήτης, που σώθηκε κι αυτός.

— Ποιός εις αι; τόν βώτησε με θυμό κ' έτοιμος να τόν συντρίψει.

— Ό Ιούδας, ό Ίσκαριώτης, τού άπήνησε αυτός με φωνή γλυκειά και άρμονική, ό Ιούδας ό μαθητής τού Χριστού !..

Τή κοράκια φωνάζανε κεινη τή στιγμή, όλα μαζί !.. Ό Ταρταμάς άνοιξε τή μάτια.

Είδε τόν ήλιο, τόν καθαρό ήλιο, τή γνωστό του, να φωτίζει τόν τοίχο τού δωματίου του και άκουσε έξω τόν κόσμο να περνά, να φωνάζει, και με λύπη σκέφθηκε πώς πάλι θα έτρεχε κοντά στον κόσμο, που μισούσε, θα άνακατευότανε μ αυτόν για να ζήσει !..

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

ΤΟ ΒΟΥΒΟ ΠΑΛΑΤΙ

Στην έρημιά που πάει τή μονοπάτι, που κυπαρίσσια πλήθια τή στολίζουν και κάπου-κάπου άνθοί μοσκομυρίζουν κι άγκάθια άλλου τή ζώνουνε και βάτοι,

Στέκεται άμίλητο, βουβό παλάτι... Μόνο στις πόρτες του οι άνεμοι βουΐζουν και τις νυχτιές τ' άστέρια τή φωτίζουν, φοβέρα, σκιάχτρο στο φτωχό διαβάτη.

Λέει μιά ιστορία: Με φύλακα έν' άράπη έκλεισε ό Ρήγας τ' άκριβό παιδί του για να ξεχάση—ώϊμένα—τήν καλή του !

Μά έλυωσε με σ' στη φυλακή τή μαύρη και, βρυκόλακας τώρα, τρέχει ναύρη, τή μεσονύχτι, τή γλυκειά του Άγάπη !..

ΝΙΚΟΣ Ι. ΡΙΤΣΟΣ

ΒΓΗΚΕ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ

Η ΜΠΑΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ ΤΟΥ ΡΙΝΤΙΓΙ' τού Όσκαρ Ουάιλντ (μετάφρ. Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ) και πουλιέται δρ. 1.50 στο Άκαδημαϊκό βιβλιοπωλείο (Άκαδημίας 53, άντικρύ στη Ζωοδόχο Πηγή) και σ' όλα τή γνωστότερα βιβλιοπωλεία.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Ο ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗΣ

Κ' έγειρε ὁ ἥλιος ἀδιόρατος πίσω ἀπὸ τὰ μκνιασμένα σύννεφα πὸ μιὰ ἀντιφεγγιὰ ἴδια δλόμαυρη μὲ τὸ πυκνὸ τους σκοτάδι ρίχνανε στὴ θάλασσα καὶ μὲ νάχα μιὰ μακριὰ θαμπὰ δλόχρυση ἀναλαμπὴ φανέρωνε γιὰ μιὰ πολὺ διαβατικὴ στιγμή τὸ βασιλικὸ τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ. Σαρκασμὸς ἢ ὑπόσχεση γιὰ Κεῖνον πὸν περικύκλωνε ὁ ἄλεθρος δλοένα πῶς σφιχτὰ μέσθ στὴ νύχτα πὸν κατέβαινε τώρα παγωμένη, βριαὶ ἀπειλητικὴ ὄρθιος στὴν πλώρη, δλομόναχος, μακριὰ κάθε γῆ κι' ἀφιστος ἀπὸ κάθε βοήθεια κύτταζε ὁ καρδοκύρης τὴν ἐξαλλὴ προσπάθεια τῆς τρικυμίας νὰ τὸν ἀρπάξει, ἄκουε τὸ δαιμονισμένο τῆς οὐρλισμῆ. "Ὀλὴ ἡ θέληση τῆς θάλασσας, κάποιος θυμὸς καὶ κάποια ἐκδίκηση κ' ἔνας πόθος δεσποτικὸς, ὄρμουσαν ἐναντία στὸ καρδί..."

Κύτταζε ὁ καρδοκύρης μ' ἀγωνία, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ παράδοξη ἔκφραση πλατύτερης ἀδιαφορίας καὶ περιφρόνησης μέσα σ' ἐνδιαφέρο γιὰ τὸν ἀγῶνα, τὸ κύμα πὸν ἀνέδινε προσταχτικὰ γιὰ νὰ τὸν ἀποχτήσει. Εἴτερε πὸς εἶτανε καιρὸς ἀκόμα, πὸς μιὰ του κίνηση θὰ ἐφθανε, πὸς τὸ μυστικὸ τῆς θάλασσας τὸ γινώριζε, σιγὰ, ἐπίμονα, στὰ ἀδιάκοπα του ταξίδια καὶ στὶς ἀτέλειωτες ἐπικοινωνίες μαζὺ τῆς, μὲ πολὺ κόπο τὸ εἶχε ἀποχτήσει—τὸ εἶχε δλότελα νικήσει σὲ μιὰ βραδιὰ ἀλλοτινοῦ, ἀν καὶ ἀλλοιότικου, πολὺ λιγότερα ἐπιταχτικὸς κίνουνο—εἴτερε πὸς μιὰ κίνηση θ' ἀρκοῦσε γιὰ νὰ ὑποτάξει ἔλη τὴν ἐχθρικήν ἀπεραντισμένη. "Ἀλλὰ τὴν κίνηση αὐτὴ δὲν τὴν ἠθέλε "ἴσως καὶ νὰ μὴ μπορούσε. Τὰ χέρια του πέφτανε ἀδύναμα ν' ἀρπάξουν τὸ τιμόνι, σὰ δεμένα. Ἀδύναμος εἶταν τὸν ἑαυτοῦ νὰ κυβερνήσει κ' ἡ θάλασσα ἐλεύτερη ἀπ' ἐποιοὺν δεσμὸ τὸ καρδί σὰν παιχνίδι σεριφογύριζε ὡς πὸν νὰ τὸ παρασύρει στὸ χαμὸ του.

Κουρασμένος ἐφευγε ὁ Καραβοκύρης ἀπὸ τ' ἀμέτρητα ταξίδια πὸν πάντοτε τὴν ἀπαράλλαχτη συγκίνηση, ἔσθ κι' ἂν εἶταν διαφορετικὴ, τοῦ εἶχαν δῶσει, κουρασμένος ἀπὸ τὴν ἀπελπιστικὴ μονοτονία τοῦ Σύμπαντου. Καὶ στὸ στερνὸ λιμάνι ὅπου εἶχε σταθερὴ εἶχε ἐπιθυμήσει μιὰ ἡδονὴ καινούρια, τὴν ἡδονὴ τοῦ θεληματικὸύ Πόνου καὶ τοῦ Μυστήριου. Γιὰ πρώτη φορὰ εἶχε ἀρνηθεὶ τὴν τελευταία μεθυστικὴ σταγόνα τοῦ ποτηριοῦ πὸν μόλις ἐφθανε τοῦ πρόσφερναν, εἶχε ξαναρῖξει στὴ θάλασσα τὸ καρδί πρὶ ζήσει τὸ τέλος τοῦ παραμυθιοῦ. Τὸ τέλος πὸν τὸ μάντευε κοινὸ, χαμηλὸ, ἔσθ ἔλα, πλασμένο ἀπὸ τὸν κόρο καὶ τὸν ξεπεσμὸ κάθε ἐξηκολούθησης, ἀλλὰ πὸν ἀσυμπλήρωτο θὰ μπορούσε ἄμορφο, αἰώνια ἄβλο κι' ἀχάλαστο νὰ πιστέψει καὶ νὰ τ' ἀγαπάει...

"Ὀμως πρώτη φορὰ τὰ μάτια δὲν εἶχαν μένει: στὸ λιμάνι μὲ νεκρὸ τὸ βλέμμα τους στὴ θύμηση, σκοτωμένο ἀπὸ τὴν πλήξη πὸν ἀσχημὸ μόνον, κάποτε, ἔταν ἀδιάφορα, ἀσύνειδα τὸ ἀνάστανε, τὸ ἐδλόπε. Τὰ μάτια τὸν ἀκολουθοῦσαν τώρα δλόφωτα, παθητικὰ κρυφωμένα ἀπάνω του. Αὐτὸ μάτια μεγάλθ, δλογάλκνθ, παιδιάτικθ ἀγνὰ καὶ διάφνθ ἀλλὰ καὶ μυστικὰ ἔσθ: ἔλα τὰ γυναίκεια μάτια. Δικά του θὰ εἶχαν γίνει. Τοῦ τὸ εἶχαν φωνάξει παράφορα, καὶ γιὰτὶ ἔμοια παράφορα κι' αὐτὸ, τὸ πόθησε, ἀπότομα εἶχε φύγει. Θὰ κλαίανε τώρα... ἴσως ἔμωθ καὶ νὰ γελοῦσαν... Γυναίκεια μάτια ξέρει κανένας ποτὲ ποιά θὰ εἶναι ἢ ἐκφραση τους κι' ἂ θὰ εἶναι ἢ ἀληθινὰ ἐσῶψυχη ἢ ἢ ἐκφραση τῆς μάσκας τῆς ἀκατάπαυστης μεταμπίσης;.. Ποιά παρεξήγηση τῆς σιγῆς του πὸς θὰ τὰ ἔχει μεταλλάξει; Μέσθ ἀπὸ τὰ κύματα τὰ δλοένα πῶς ἄγρια ἀπαιτητικὰ, μέσ' ἀπὸ τὰ σύννεφα, τὰ ἐδλόπε γὰ τὸν ἀγναντεύουν ἀξιοδιάλυτα, μ' ἔλο τὸ παράπονο μόνου τῆς δικῆς του σπαρρημένης διαθέσης. "Ἐνα ἀξιοδιάλυτο πὸν ἀνυπόφορα τὸν τυραννοῦσε. Μαζὶ μὲ τὰ κύματα τεντώνονταν τὰ χέρια τῆς σαγηνευτικὰ νὰ τὸν ἀγκυλιόσουν. Ἢ παθητικὴ εἰκόνα ἀνήμπορο τὸν σφιχτόδενο νὰ πάρει τὸ τιμόνι καὶ νὰ σώσει τὸ καρδί, ἀκατανίκητα γοητευτικὴ, ἔσθ ποτὲ ἀκόμα ἔταν τὸν σίμωνε μὲ τὴ φλόγθ τῆς χαρῆς, τώρα πὸν μάτια μὲ μάτια μέσθ ἀπὸ τὰ μάτια τῆς τὸν τραβοῦσε ὁ θάνατος.

Καὶ τὸ κύμα, τὸ πῶς φουρτουνασμένο πὸν κι' ἔλας τοῦ φίλησε τὰ πόδια, μ' εἶρωνία στὸν ἐνθουσιασμὸ του τὸ Νέμο τοῦ σφύριζε. Γιὰ τὸν ταξιδιότη τῶν ἀδιάκοπων συγκινήσεων ἴδια ἀνωφέλευτη κι' ἀδύνακτη εἶναι ἢ ἀλλιώτικη ὁμορφιά. Τὸ τέλος τοῦ παραμυθιοῦ ὅσο κι' ἂν τὸ ξέρει μικρὸ καὶ ταπεινὸ μὲ τὴν ἐπιθυμία στοιχιώνει καὶ τὴ λιγίζει κάτω ἀπὸ τὸ βῆρος μίθς ἐνι κανοποίητης Ἀγάπης ἀσύμφωνης μὲ τὸ εἶναι του. Κι' ἂν ἀκόμα τοῦ εἶταν δυνατό νὰ ξεφύγει, στὸ πρῶτο ἄραγμα σ' ὅποιο λιμάνι ἀνίκανος νὰ ὑποφέρει τὴν ὀδύνη, σὰν δλόχρυσου θησαυροῦ θὰ τὴ μόλυνε, στὴ λάσπη θὰ τὴν ἔεργε. Κ' ἡ θάλασσα ἢ ἀπέραντα ἀγνὴ κι' ὠραία μ' ἐκδίκηση καὶ μὲ πόθος γύρω ἀπὸ τὸ καρδί μάνιαζε τὸ θύμα ζητώντας. Τὴν ψυχὴ τοῦ Καραβοκύρη μὲ τὴν ὑπέρτερη λατρεία, τὴν ὑπέρτερη τοῦ ἐγῶ του.

Τὴ στερνὴ στιγμή τῆς μεγάλης δλόχαρης προσφορῆς, ἐπίμονα ἀναζήτησα τὴν Ὁραιότη πὸν τόσο ὑπέρτελεια τὴν εἶχε φαντασθει. "Ὀμως στὰ ἀξιοδιάλυτα γαλανὰ μάτια καθρεφτίστηκε ἔξαφνα μονάχα ἔλο τὸ ἀπέλιδο τοῦ λυγμοῦ του γιὰ μιὰ θυσία στεῖρα, ἀφοῦ τίποτε ἀνώτερο δὲ θὰ δημιουργοῦσε—τὸ ἐνιωθε τώρα—ἀπὸ τὴ μέθη τῆς ἡδονικῆς στιγμῆς, κι' ἔς εἶναι τόσο γρήγορα διαβατικὴ... Ὀυτε τὰ γαλανὰ μάτια δὲ μπορούσε πεθαίνοντες ἀπάθιαστα ὠραία νὰ πιστέψει.

θά μένανε σ' ἄλλα συγκαπαντήματα σιγά νὰ σβύσουν τὴν ἀγνή, παιδιάτικὴ τους φλόγα. Μάταια ἢ ἀπάρνηση, ἀδύνατη κάθε ὁμορφιά τέλεια κι' ἀχάλαστη.

Καὶ στὴ θάλασσα ποὺ οὐρλιαζε, ἐλέμαιυρη μέσα στὴ μαύρη νύχτα, σκεπάζοντας πιά σχεδὸν ὅλο τὸ ἀκυβέρνητο καράδι, αἰματωμένο τὸ θύμα τῆς ἔριξε ὁ Καραδοκὺρης, τὴν ψυχὴ του μὲ τὸ αἶμα, τυλιγμένο στὸ λευκὸ ἀφρένιο σάββανο, στὰ ἄδυθα γαλανά ἤρεμα νὰ κοιμηθεῖ, στ' ἀνάγκιχτα ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινο καὶ ζωτικὸ πλησίασμα, ἀλλ' ἐπιζώντας στὴ Νοσταλγία τοῦ ἑαυτοῦ του. Μὲ τὰ φτερά σπασμένα, ἐλεύθερος ἀπὸ τὴς ἱριδίνες ἀλυσίδες, τὴς πιὸ ἀδιάσπαστες τῶν χειρῶν καὶ τῶν ματιῶν Τῆς ποὺ μαζί μὲ τὸ ἀσύλληπτο καὶ τὴν ἀκατανίκητη γοητεία εἶχανε χάσει, δυνατὸς πάλι, ἔρπαξε τὸ τιμόνι καὶ νικώντας τὴ θαλασσοταραχὴ γύρισε τὸ καράδι πρὸς τὸ λιμάνι ποὺ τὸ εἶχε ἀφήσει τοῦ παραμυθιοῦ νὰ ζήσει τὸ τέλος. Τὸ τέλος ποὺ τὸ γνῶριζε, τὸ τέλος τὸ κοινὸ καὶ χαμηλό. Μ' ἓνα σατυρικὸ γέλιο γυρνοῦσε, γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Ἐγὼ του ἀπὸ τὸ ἴδιο Ἐγὼ του, γιὰ τὴν περηφάνεια τῆς κοπέλλας βασισιμένη στὴν αἰώνια παρεξήγηση γιὰτὶ ποτὲ δὲ θὰ ἔνοιωθε τὴ μανιασμένη του διαμάχη, οὔτε πὼς ὁ γυρισμὸς του, ποὺ θλίμβο θὰ τὸν πίστευε, τὸ σύντριμα τοῦ εἰδῶλου τῆς σύμμιγξε.

Ἄργά τὴ νύχτα πρόβαλλε μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα τὸ φεγγάρι, τοῦ ἡλίου ἀντικαθέρτισμα, στὸν ἀσημένιο του δρόμο— σὰν ὑπόσχεση ἢ σὰ σαρκασμὸς;— τὸ καράδι του ἐδηγώντας.

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

ΣΠΥΡΟ ΜΕΛΑΣ

Τὰ Νειῶτά σου ἐφροντῶναν, σὰν τὸ θειάφι κι' ἡ φλόγα τοῦ Ἐργου ἐλάμπανε τὰ μάτια βουτηγμένη στὸ αἶμα ἢ πέννα γράφει καὶ τοῦ Λόγου δαμάξεις τώρα τ' ἄτια.

Σκιροῦν κρατώντας Σολωμοὺς οἱ τάφοι καὶ γιορτάζουν στῆς Τέχνης τὰ παλάτια. Λαῖρε κι' Ἄδρε, τὰ Ἑλληνικὰ τὰ ἐδάφη δίνουν βλαστοὺς ἀκόμα κι' ἔχουν πλάτια.

Στὴ φτωχικὴ καὶ πλανταγμένη χώρα ἀνάβεις νέου μούστου νέα βράση καὶ τρέχουν τὸ κρασί νὰ πιοῦν σὲ τάσι

Οἱ Ἐκλεκτοὶ καὶ τὰ πλήθη πῶσαν ὦρα, ποὺ τὸ κερνῆς ὀρθὸς ἀπ' ἀπὸ στήλη μὲ τὸ μάγο σου, ἀσύγκριτο κοντόλι.

ΡΩΜΟΣ ΦΙΑΥΡΑΣ

ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ

Στὴς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, μὲ λιχικὶδα καὶ ξεροβόρρι, τραβήξαμε γιὰ τὴν Ἀνάληψη.

Μόλις βγήκαμε ἀπ' τὸ σπίτι μας τὴν ἀντικρύσαμε. Στὴν ἀνηφοριὰ σηκώσαμε τοὺς γιακάδες μας γιὰτὶ τὸ βορριάδακι ξοῦριζε.

Φτάσαμε σὲ λίγη ὥρα, καὶ πρὶν μποῦμε στὴν αὐλὴ τῆς ἐκκλησίας κοιτάξαμε γύρω.

Νᾶχε κανεὶς ἓνα σπιτάκι ἐδωπέρα, ποὺ εἶναι τόσο ψηλὰ, τί ἄμορφο ποὺ θάταν! εἶπαμε καὶ σταματήσαμε.

Σὲ λίγο μπήκαμε στὴν αὐλὴ καὶ πήγαμε στὴν ἐκκλησιὰ.

Ὁ κληρικὸς ἀνάστη, γενάτος καὶ μὲ μαλλιά κομμένα πόλκα, προθυμοποιήθηκε μὲ μῶς; μᾶς εἶδε νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τὴς τοιχογραφίες.

Δὲν ξέρω ἂν εἶταν ἀλήθεια ἔσα μᾶς ἔλεγε. Γιὰ μιὰ τοιχογραφία μᾶς εἶπε πὼς εἶταν ζωγραφισμένη ἐδῶ καὶ τρακόσια χρόνια.

Ὅταν βγήκαμε ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ ἀρχίσαμε νὰ γυρίζουμε τὸ περιβόλι.

— Ἄχ τί ὠραία! λέγαμε καὶ κοινοστεκόμαστε μὲ τὸ παραμικρό.

Ἀπὸ τὴν Ἀνάληψη ποὺ εἶναι χτισμένη ἀπάνω σ' ἓνα λόφο βλέπει κανεὶς ὅλα γύρω.

Κ' ἐμεῖς τώρα κοιτάξαμε πότε τὸ Φάληρο καὶ τὸν Ὑμηττό, καὶ πότε τὰ δέντρα καὶ τὰ λαχανικὰ ποὺ εἶχε τὸ περιβόλι.

Δὲν εἶταν μικρό, καὶ περνούσαμε τὴν ὥρα μας πηγαίνοντας ἀποδῶ κι' ἀποκεῖ.

Ἄλλοτε εἶτανε μοναστήρι, αὐτὸ τουλάχιστο δεῖχνουν οἱ ὀστεοθήκες ποὺ εἶναι τοποθετημένες λίγο πιὸ πίσω ἀπὸ τὸ ἱερὸ τῆς ἐκκλησίας.

Στὴ βορειοανατολικὴ γωνία τοῦ κήπου εἶναι τὸ νεκροταφεῖο.

Παναγιώτης Διατσίντος
ἐτῶν 20

ἔγραφε ὁ ἓνας σταυρός. Κι' ἀκριβῶς στὴ γωνία ἓνας ἄλλος τάφος ἀνοιγμένος, μὲ σπαρμένα κόκκαλα.

Πλησιάσαμε.

Ἔτανε δύο μεγάλες κνήμες κ' ἓνα κρανίον χωρὶς τὸ κάτω σαγόνι. Ἀπὸ περιέργεια τὸ πήρα στὰ χεῖρα μου. Εἶχε ὅλα τὰ δόντια κ' εἶταν κάτασπρη, ἀπὸ τὴς βροχῆς καὶ τὸν Ἥλιο.

Τ' ἀκούμπησα μὲ προσοχὴ καὶ συμπάθεια σ' ἓνα μέρος ψηλὸ ποὺ νὰ βλέπει τὰ σπαρτά, καὶ νὰ εἶναι σικιάχτρο στὸ περιβόλι.

Περνούσαμε σὺρριζα στὰ δέντρα γιὰτὶ ὅλοθι εἶταν σπαρμένα καὶ πήγαμε στὴν ἄλλη γωνιὰ τοῦ περιβολιοῦ.

Κολλητὰ στὴ μάντρα τῆς ἐκκλησίας εἶτανε μιὰ ἄλλη μάντρα, κι' ἀπ' τὸ χαμηλὸ μεσότοιχο κοιτάξαμε μέσα. Ἐνας ξυνογαλᾶς μὲ τὸ σκουφάκι στὴν κορυφὴ τοῦ κεφαλιοῦ ἔγδερνε ἓνα ἀρνάκι. Συναὶ σκούπιζε τὸ μαχαίρι στὴ φουστανέλλα του. Ἐνα ἄλλο ἀρνάκι φώναζε κ' ἔτρεχε σὰν τρελλό.

— Σώπα, σώπα, εἶπε ὁ ξυνογαλᾶς στ' ἀρνί, καὶ θάρθει.....

Ἐνόμισα: ἢ μ ἄ ν κ σ ο υ, ἀλλὰ ἀιστάνθηκα, γιὰτὶ δὲν ἀκουσα: ἢ σ ε ι ρ ἄ σ ο υ.

— Φωνάζει, τοῦ εἶπα, γιὰτὶ βλέπει ποὺ γδέρνει τ' ἀρνί. Μποροῦμε νὰ περάσουμε ἀπ' τὴ μάντρα σας;

— Ὅχι! Γιὰτὶ ἔχει σκυλιά.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ἰδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὀδὸς Ἀκαδημίας ἀριθ. 53.

Συντρομὴ χρονιάτικη: Δρ. 20.

Βρίσκεται σὲ ὅλα τὰ κίосκια καὶ πουλιέται 20 λεπτὰ τὸ φύλλο.

— Τὴν ἀντιπροσωπεία τοῦ «Νουμά» τὴν ἔχει τὸ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ Ε.Κουκλάρα (ὁδὸς Ἀκαδημίας 53, ἀντικρὸν στὴ Ζωοδόχο Πηγὴ). Ἐκεῖ γράφονται συντρομητές, πουλιῶνται περασμένα φύλλα κτλ. κτλ.

— Στὴ Θεσσαλονίκη ὁ Νουμάς πουλιέται στὸ Βιβλιοπωλεῖο Καστρινάκη καὶ Γεωργαντᾶ (ὁδὸς Ἐλ. Βενιζέλου ἀρ. 105.

Κι' ἀμέσως φάνηκε ἓνα μαυρο τσοπανόσκυλο. Ἐβγάλε τὴ μούρη του ἀγριεμένο ἀπὸ ἓνα κοφίνι ποῦ εἶταν ριγμένο πλάι κι' ἄρχισε νὰ γαυγίζει.

— Ἐλάτε, κορίτσα, περάστε! μᾶς εἶπε μιὰ χωριάτισσα ποῦ φανερώθηκε ἔξωφρα.

Καὶ περάσαμε ἀπὸ τὴ μιὰ μάντρα στὴν ἄλλη ἀπὸ μιὰ πόρτα.

— Νὰ προσκυνήσετε ἤρθατε;

— Ναί.

— Ὁρατὰ εἶσατε ἐδωπέρα, τῆς εἶπαμε. Πληρώνατε;

— Ἀμ' πῶς; ὁ παπᾶς τζάμπα θὰ μᾶς ἔχει; Κι' ἀπὸ τοὺς πεθαμένους κι' ἀπὸ τοὺς ζωντανούς παίρνει λεπτά! εἶπε χαμογελώντας.

— Ἀπὸ ποῖο μέρος εἶσατε;

— Ἀπὸ τὸ Λιδωρίκι. Τὸ χωριό μας εἶναι μιὰ ὄρα ἀλάργα ἀπὸ τὸ Λιδωρίκι. Τώρα εἶναι χιόνια, βροχές ἐκεῖ πάνω.

— Καὶ γιατί ἤρθατε ἐδῶ;

— ἤρθαμε νὰ ξεχειμάσουμε. Εἰλάμπρα θὰ φύγουμε πάλι. Ἐσεῖς ἀπὸ ποῖο μέρος εἶσατε; μᾶς ρώτησε τώρα ἡ χωριάτισσα, καὶ μᾶς ἐκοίταζε μὲ περιέργεια.

— Ἀπ' τὴν Ἀθήνα. Τὸ σπῆτι μας δὲν εἶναι μακριά. Κοντὰ στὸν Προφήτ' Ἥλια.

Ἄνοιξε τὴν ἐξώπορτα καὶ μῆκανε δυο-τρία γαιδούρια. Ἐμεῖς μὲ τὴ χωριάτισσα βγήκαμε ἔξω.

Ἐνας χωριάτης ἔβαζε σ' ἓνα κόσκιο, ἀπὸ ἓνα τσουβάλι, τροφή γιὰ τὰ ζῶα. Κοντὰ του παράστεκε ἓνα μουλάρι καὶ φαινόταν μὲ τὶς κινήσεις ποῦκανε σὰ νὰ ἐπιτηρούσε τὴν ἐργασία.

— Τι εἶναι στὸ τσουβάλι; ρώτησα τὸ χωριάτη.

— Μαυράδι.

— Τὸ τρώει τὸ μουλάρι;

— Ἀμ' γιὰ κείνο τὸ τοιμάζω.

— Κ' ἐπίσα με τὶς χουφτες μου καὶ τοῦ σφύριξα. Κ' ἐκείνο ἤρθε κοντὰ μου βραδυκίνητο, στολισμένο μὲ χαίμαλιά καὶ κουδούνια γύρω στὸ λαμῖό του. Ἐχωσε τὴ μούρη του στὰ γέγρια μου κ' ἔτρωγε. Χρῆστα, χρῆστα, χρῆστα ἔκκαναν τὰ δόντια του καὶ μὲ γκρῆγαλοσε μὲ τὰ χεῖλη του. Τοῦ ἔδωσα ἔτσι: δυο-τρεις φρέτες.

Ἐπειτα ἔστριψε τὸ κεφάλι του καὶ τὸ ἔχωσε μὲ ἀπόλαυση μέσα στὸ τσουβάλι μὲ τὴ σύκαλη.

— Καυμένο μουλάρ, εἶπε ὁ χωριάτης μὲ κλωσύνη, ἔγε ὑπομονή!

ἤρθε καὶ μιὰ ἄλλη χωριάτισσα μὲ δύο μικρὰ παιδιὰ. Τὸ κοριτσάκι ξανθὸ καὶ γαλανό, ξεμυκλισμένο κι' ἄπλυτο. Τὰ μαλλιά του κηθῶς τὰ χὰρδεψα κολλοῦσαν σὰ νὰ τὸ εἶχαν λούσει μὲ ψυχρόκιλλα.

Ἵλοι χαμογελοῦσαν.

Εἶχαν φτιάξει κι' ἄλλες μάντρες, μὲ δοκάρια καὶ θυμάρια, καὶ μέσα κατὶ μικρὰ ἀρνάκια ἐβέλαζαν.

— Δὲ σᾶς τὰ κλέβουν τὴ νύχτα; ρωτήσαμε.

— Ἐχομε σκυλιά, ἔχομε καὶ τὸ κελύδι.

Καὶ τότε εἶδαμε ἓνα μικρὸ κλυδάκι, φτειαγμένο σφύριξα σ' ἓνα βράχο, λίγο πιὸ κάτω ἀπὸ τὸ θυμάρειο μαντρί.

Ἡ χωριάτισσα ἐπέμενε σὰ φτάσαμε νὰ μποῦμε μέσα. Σκύψαμε τὰ κεφάλια μας καὶ καθίσαμε μόλις μῆκαμε, γιὰτὶ δὲν ἔχωρούσαμε ὀρθές. Εἶταν μικρὸ καὶ ἀκανόνιστο. Στὴ μιὰ γωνιὰ εἶχαν βελόντζες, τὴ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη. Στὴν ἄλλη γωνιὰ, μιὰ σιδερωστὴ γιὰ νὰ μαγερεύουν κι' ἀπὸ πάνω ἓνας λύχνος.

Μύριζε καπνιά.

— Ποιὸς κάθεται ἐδωμέσα; τὴ ρωτήσαμε.

— Ἐμεῖς, πέντε νομάτοι. Ἐγώ, ὁ ἀντρας μου, τὰ παιδιὰ μου, κι' ὁ πατέρας μου.

— Μὰ ποῦ χωράτε;

— Στρωματσάδα.

— Κι' ἂν ξεχάσετε καὶ σηκωθῆτε, θὰ σπάσετε τὰ κεφάλια σας.

— Ἀμ' τὸ ξέρουμε καὶ προστέχομε. Μόνο τὰ παιδιὰ μποροῦν ἐλεύθερα νὰ λωνίζουν.

Ἀνασηκώθηκε ἡ χωριάτισσα καὶ μ' ἓνα σουγιά μᾶς ἐκοψε μπομπότα.

— Κρίμα... δὲν ἔχω τίποτα νὰ σᾶς φιλέψω...

Λίγο γάλα... λίγο βούτυρο...

— Εἶναι ὠρατὰ ἐδῶ! λέγαμε γιὰτὶ βλέπετε καὶ τὴ θάλασσα.

Κοιτάξαμε ἀπ' τὴν πόρτα.

— Πῶς πάτε στὴν πατρίδα σας;

— Μὲ τὰ ζῶα... μὲ τὰ πόδια...

— Καὶ δὲν κουραζόσαστε;

— Ἀμ' εἶμαστε μαθημένες... Κρίμα, δὲν ἔχω τίποτα νὰ σᾶς φιλέψω.

Μᾶς μιλοῦσε καὶ δὲ μᾶς ἔκανε καρδιά νὰ φύγουμε. Σηκωθήκαμε.

— Ἀντίο!

— Στὸ καλὸ, στὸ καλὸ! Καὶ νὰ ῥχόσαστε.

Μᾶς συνόδεψε ὡς κάτω κάτω.

— Ἀντίο! τῆς ξανάπαμε.

— Ἐχετε γειά!.. ἔχετε γειά!..

Καὶ γυρίσαμε σπῆτι μας σὰν εἶχε δώσει πιὰ ὁ Ἥλιος.

Ἀπὸ τὴν κούραση ἔπεσε στὸν καναπέ κ' ἔκλεισα τὰ μάτια μου χωρὶς νὰ κοιμηθῶ. Κ' ἐβλεπα καλύβαι

καὶ μαντρικά γεμάτα ἄρνιά, καὶ μέσα στὸ νοῦ μου καρ-
φώθηκε ἡ χωριάτικη φράση :

Καυμένο μουλάρρ, ἔχε ὑπομονή !

ΙΟΥΛΙΑ ΠΕΡΣΑΚΗ

ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΥΔΙΑ

Μᾶς ἔξωσε μονάχους
Ἡ ἀστροφειγὴ βραδιά,
Τῶν ὠκιανῶν δυὸ ναῦτες
Στὴν ἡμερὴ ἀμμουδιά.

Καὶ μπρὸς μας πολεμοῦσαν
Τὰ σκοτεινὰ νερά
Στὰ στήθη τους ν' ἀνάψουν
Διαμάντια φωτερὰ.

Μὰ ξάφνου τοῦ πελάγου
Δυνάμωσε ὁ καημὸς
Κι' ἔκοψε τὴ μιλιά μας
βαθὺς ἀνασασμὸς.

Ῥάπελπισιά τοῦ ἀγῶνα
Καὶ τρικυμιά τοῦ νοῦ,
Νὰ στολιστεῖ μ' ἀστέρια
Ῥοιοιὰ μὲ τ' οὐρανοῦ !
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ.

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

—ΤΑ ΕΡΓΑ τοῦ Νικ. Κογεβίνας (Γλάσκου Ποντίου).
Ἀθήνα 1916. Σελίδες 197.

Ὁ Ν. Κογεβίνας (1856—1897) στάθηκε γνωρι-
σμένος μὲ τὸ ψευτόνομα «Γλαῦκος Πόντιος» στὸ φι-
λολογικὸ κόσμῳ τῆς περασμένης γενεᾶς. Μετρημένα
τοῦ μεταφράσματα εἶχαν δημοσιευτεῖ, ὅταν εἶτανε
στὴ ζωὴ, στὰ περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς «Ἀττικὸ Μου-
σειο» καὶ «Ἐκονογραφημένη Ἔστια», τις χρονίους
1891—1894. Τώρα στὸ φροντισμένο τόμο πού περι-
λαβε τὰ ἔργα του παρατηροῦμε—ἔξω ἀπὸ μιὰ πρω-
τότυπη μελέτη πού ἄφησε ἀτέλειωτη γιὰ «τὸ Βιλλαρὰ
καὶ τὰ ἔργα του»—μόνο καὶ ἑλο μεταφράσεις. Τοῦ
Τιβούλλου καὶ τοῦ Γκαίτε ἐλεγεία, τοῦ Σίλλερ τρία
τραγούδια, ἐν ἅπ' αὐτὰ ὁ περιφημὸς «Βουτηχτής» καὶ
δυὸ πεζογραφήματα, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Μαντζόνι,
τοῦ Χέϋ, τοῦ Θεοφράστου καὶ τοῦ Φιρεντζουόλα με-
ρικὰ διαλεγμένα κομμάτια, κι ἄπανου ἅπ' ἑλα τὸ
Γκαίτικο δρᾶμα δλάκερο «Ἡ Ἰφιγένεια στὴν Ταυ-
ρικὴ».

Ἀκόλουθος ἀπὸ τοὺς πιδ πιστοὺς τῆς Κερκυραϊ-
κῆς ποιητικῆς παράδοσης, φαίνεται πιδ πολὺ ἀπὸ ἄλ-
λους τραδηγμένους ἀπὸ τὰ παραδείγματα καὶ τὴ διδα-
σκαλία τοῦ Πολυλά, σὰ μαθητῆς πού μὲ σεβασμὸ καὶ
θαυμασμὸ ἀγάπητε καὶ τίμησε τὸ δρόμο πού ἀνοίξε ὁ
ἄξιος δάσκαλός του. Μᾶς τὸ δείχνουνη φανερὰ ἡ προ-

τίμησή του πρὸς τὰ κλασσικὰ ἔργα τῶν Λατίνων καὶ
τῶν Γερμανῶν, ὁ τρόπος του στὸ μεταχειρίσασμα τῆς
ἀπλῆς νεοελληνικῆς γλώσσας, ἡ εἰλικρίνεια καὶ τὸ
φρόντισμα τῆς ἐργασίας του, ἡ ἀκρίβεια στὴν ἀπό-
δοση τοῦ κειμένου κ' ἡ σπουδὴ του γιὰ τὴ μετρικὴ
μορφὴ.

Ὁ Κογεβίνας μὲ τὴ μελέτη του γιὰ τὸ Βηλαρὰ θέ-
λησε νὰ τραδήξῃ τὴν προσοχὴν στὰ ἔργα τῶν παραγνω-
ρισμένων ὡς τότε, ἀπὸ τοὺς γραμματισμένους τοῦ και-
ροῦ του, λογογράφων καὶ ποιητῶν πού μὲ θερμὴ ἀγά-
πη σκύψανε στὸ πνέμα τῆς γύρα τους ζωῆς καὶ με-
ταχειριστήκανε στὰ δημιουργήματά τους τὴν ἀλη-
θινὴ γλώσσα τοῦ ἔθνους πού διψοῦσε τὴν αὐθυπαξία
του. Κ' ἔτσι βρίσκει τὴν εὐκαιρία, τονίζοντας τὴν
ἀπολογίαν τῆς ἀναγεννημένης μας γλώσσας, νὰ ἐπαι-
νήσῃ τὸ Βηλαρὰ γιὰ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸ λαὸ, γιὰ
τὴν ἐκφραστικότητα πού ζωγωνεῖ τὰ συνθέματά του
καὶ γιὰ τὴν πολεμικὴν του ἐναντία ἐστὶ σχολαστικὴ
καὶ ἀντιδημοτικὴ τᾶση νῆς μαθήσεως καὶ τῆς γλώσ-
σας τῶν περισσώτερων λογίων μὲς τὴν ὥρα πού τοῦ
γένους ἡ κατάστασι καὶ τὸ μέλλον του ἀπαιτοῦσαν
γλήγορον, ἀληθινὸ καὶ γενικὸ φωτισμὸ καὶ ζωντανὴν
διδασκαλίαν τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιάς. Κι ἂν κάπου
ὁ Κογεβίνας ξευλλίζοντας θεωρεῖς κ' ἐφαρμόζοντας
μέτρα ἰδιαίτερου γούστου, μᾶς φανερώνη αἰσθητικὰ
καὶ τεχνικὰ ψεγάδια τοῦ Ἡπειρώτη ποιητῆ, ὅμως θα-
μάζει καὶ ὑψώνει συνολικὰ τὸ ἔργο του σὰν κάτι ση-
μαντικὸ, ξεχωριστὸ, γεμάτο χάρη καὶ πλοῦτο.

Ὁ νεοφανερωτὸς αὐτὸς τόμος τῶν ἔργων τοῦ Κογε-
βίνας, σὰν καθρέφτης ἀντιλαρίζει τὴ μεταβατικὴ καὶ
γόνιμη μετατολιστικὴ ἐποχὴν στὰ Ἑρτιάνησα, ἐνῶ
στὴν Ἀθῆνα ἀκόμα δὲν εἶχε καρποφορήσει τὸ γεν-
ναῖο παράδειγμα τοῦ Ψυχάρη. Ἀργότερα ὅταν μ'
ἔλους τοὺς διαταγμοὺς καὶ μ' ἄλλη τὴν πολεμικὴν κα-
ταφρόνια τὸ παράδειγμα ἐκείνο ρίζωσε στὴ συνείδησι
τῶν νεώτερων ἄξιων λογογράφων καὶ ποιητῶν, συντέ-
λεσε στὸ συνέχισμα καὶ στὸ συμπλήρωμα τῆς μετα-
φραστικῆς μὲ «δημιουργικὴ δόναμη» ἐργασίας, πού
τὸ βιβλὸ μᾶτι τοῦ Πολυλά καὶ τῶν μαθητῶν του θεω-
ρεῖται ἀπαραίτητη γιὰ τὴν πνευματικὴν προκοπὴ τοῦ
ἔθνους. Ἔτσι ἡ νεώτερη μετάφρασι τῆς «Ἰφιγένειας»
τοῦ Γκαίτε, συνθεμένη ἀπὸ τὸν Κωσταντῖνο Χατζό-
πουλο, (1910) δείχνει πόσο προχώρησε ἡ γλώσσα μας
ἡ δημοτικὴ σὲ γραμματικὴν κανονικότητα, καλλιεργη-
τικὴν ἀρμονικότητα, μὲ τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν καλλιέργεια
ὀδηγημένη ἀπὸ τὸ γνήσιο αἶσθημα τὸ καλλιτεχνικὸ.
Κι ἂ δὲν ἔφτασε ἀκόμα στὴν τελειότητα ἐκείνη πού
χαρακτηρίζει ἄλλες πιδ πολὺ χρόνες στὴ σπουδὴν ἔξ-
νης ζωντανῆς γλώσσας, ἀξίζει μιὰ σύγκρισιν τῆς φρο-
τισμένης μετάφρασης τοῦ ἴδιου ἔργου ἀπὸ τὸν Κογε-
βίνα (1888) νὰ φανερώσῃ τὸ βαθμὸν τῆς διαφορᾶς μέ-
σα στὰ χρόνια πού χωρίζουνη τὴν τότε ἀπὸ τὴν τω-
ρινὴν μας ἐποχὴν. Δείγμα τρανὸ, πού πρέπει νὰ μᾶς
κεντρίσῃ τὴν ἀρετὴν γιὰ δουλειά, φέροντας τὴν ἠθι-
κὴ ἐκείνη ἱκανοποίησιν πού ζητᾶ ὁ ἄξιος καλλιτέ-
χνης. Καὶ τί ἄλλο, παρὰ μίαν ἠθικὴν ἱκανοποίησιν ζη-
τοῦσε μὲ τὴν ἀθόρυδη ἔλθιν τῆς ζωῆς του ἐργασία ὁ
Κογεβίνας ; Ἄλλοι τοῦ καιροῦ τοῦ ξακουσμένοι καὶ
σημαντικοὶ σήσασαν πιά.

Ἄν τοὺς ἔσωσε στὴ μνήμη τῶν κατοπινῶν κανένας
δεσμὸς. Μὰ τὸ ἔργο τοῦ Γλάσκου Ποντίου ἂν καὶ τόσο
ἀργὰ ἀποκαταστημένο, εἶναι ἑλο γεμάτο ἀπὸ ζωῆ.
Κ' ἡ ζωὴ του κλείνει μιὰ περίοδο ἀναγέννησης γιὰ
τὰ νέα μας γράμματα, προδρομικὴ τῆς σημερινῆς κί-

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμή Πειραιώς—'Αλεξανδρείας

Μόλις ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ναυπηγείων παραληφθὲν θαλαμηγῶν «ΣΥΡΙΑ» ταχύτητος 15 μιλίων. ἀμιθῆ-του πολυτελείας καὶ ἀνέσεως ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (παραλία Τρούμπας) ἕκαστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὥρα 3 μ. μ. κατ' εὐθείαν δι' Ἀλεξάνδρειαν.

Γραμμή Πειραιῶς-Θεσσαλονίκης-Καβάλλας
Γραμμή Πειραιῶς Κυνκιάδων

Τὸ μὲ διπλοῦς ἔλικας καὶ μηχανὰς ἀφθόστου τα-χύτητος πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγὴν ἀτμό-πλοιοι «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία Τρούμπας).

Ἐκαστὴν ΤΕΤΑΡΤΗΝ, ὥραν 10.30' μ.μ. διὰ Πάρον Ἄνδρον, Κόρθιον καὶ Τήνον.

Ἐκαστὴν ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ, ὥραν 8ην μ.μ. κα εὐθεῖα διὰ Θεσσαλονίκην—Καβάλλαν.

Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :
Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπε-λοῦ ἀρ. 1 καὶ εἰς τὰ πρακτορεῖα ταξιδίων κ. κ. Θωμ-Κοῖν καὶ Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γκιόλμαν καὶ Σ. Σωτιάδου (Πλατεῖα Συντάγματος) καὶ Ἰωάννου Ρέντα (παρὰ τὴν ἠλεκτρικὸν σταθμὸν Ὀμονοίας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 4 (ὄπισθεν ἁγίας Τριάδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μ. Π. Σαλβάγον ὁδὸς Ἀντωνιάδου

(Ἐκ τοῦ Πρακτορείου)

ΤΟ ΒΙΒΑΙΟΠΩΛΕΙΟ Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Σταδίου 42) ἐβγαλε σὲ βιβλίον, τὰ τυπωμένα στὸ Νομῆα: ΘΕΛΑΟΣ τοῦ Σαῖζπηρ (μετάφρ. Κ. Θεοτόκ) ἀρ. 1,50.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΙΔΙ, κοινωνιστικὸν ρομάντ τοῦ Κώστα Παρορίτη, ἀρ. 2,25,

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γενικὸς Διευθυντῆς ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ Α. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχύπλοον θαλαμηγὸν ὑπερωκεάνειον

„ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ“

θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς κατ' εὐθείαν διὰ νέαν Ὑόρκην τὴν 17 Νοεμβρίου
Ἐπίσης τὸ θαλαμηγὸν ὑπερωκεάνειον

„ΙΩΑΝΝΙΝΑ“

θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς κατ' εὐθείαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 24 Νοεμβρίου.

Δι' ἐπιθῆτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 44 (ὄπισθεν Ἀγ. Τριάδος) Ἀρ τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀσφαλίσωσι θέσεις ἀνάγκη νὰ ἐηλώσωσι ἀγκάριως εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἑταιρίας καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

ὑποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ὑποστηρίζετε τὴν Σημειώσαντας, μεγαλύνετε τὴν Πιπτεῖσαντας.

νησης και για τοβτο αξία κάθε είδους μελέτης, προσοχής και παρατήρησης.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΒΡΑΔΥ

Του αγαπητού μου
Κώστα Κουκκίδη.

Στην βραδυνην απλώνεται ήρεμία
Του «Δόξα εν ύψιστοις» ή άρμονία ...
Τ' άγγελουδία προσμένουν σιωπηλά
Δέν κρούουν πλέον τις άρπες, άπαλά.

Στην βραδυνην απλώνεται ήρεμία
Του «Δόξα εν Ύψιστοις» ή άρμονία ...
Απλώνουν τ' άγγελουδία τρυφερά,
Μαβιά, γαλάζια, κόκκινα, φτερά.

Στην βραδυνην απλώνεται ήρεμία
Του «Δόξα εν Ύψιστοις» ή άρμονία ...
Με ματιάν ο Θεός ειρηνεμένη
Την γην εύλογεί, την οικουμένη.

Στην βραδυνην απλώνεται ήρεμία
Του «Δόξα εν Ύψιστοις» ή άρμονία ...
Καθώς προσμένο, ώραιος, σιωπηλός,
Ματιά μου ρίχνει άγάπη, ο Θεός.

25 τὸ φίλο μου Σαράντη
Ἀρχέλαο.

Μακρονά απ' την άνυπόφορην ανθρωπινη κακία
Πεταλουδούλα νάτανε ή ψυχούλα μου ή γλυκειά

Με τῶν ανθῶν νὰ τρέφεται τὴν τρυφερὴ εὐωδία
Σὲ κρίνο ν' αποκοιμηθῆ νὰ μὴν ξεπνήσῃ πιά.

22 νάταν ή ψυχούλα μου σάν γλάρος ν' άρμενίζει
Ψηλά από τόν τραγουδιστήν ώραιον ώκεανό
Και πεθαμένη μιάν αυγή πίνου σ' άφρους ν' ανθίζει
Σμίγοντας τόν περήφανο τ' ώκεανου σκοπό
(Από τὸ Ε' βιβλίο).

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

„Ο ΣΥΝΕΤΟΣ“

«Φίλε Νουμά»

Αυτές τις ημέρες τις πονηρές, τις γεμάτες πίκρες
κι άμφιβολίες, ξεφυλίζοντας τόν περσινό τόμο του
«Νουμά» διάβασα στη σελίδα 105 ένα άρθρο του κ. Αγ.
Βαμβέτσου (Α Τρανού) που έχει για τίτλο την πα-
ραίτηση «Όλοι στο πλευρό του συνετού Βασιλιά».
Ο κ. Β. κρίνει και προφητεύει εκεί μέσα, στο άρθρο
του αυτό, και πολλές από τις προφητείες του βγήκανε
σωστές. Μά δεν πρόκειται τώρα για κρίσεις και για
προφητείες πρόκειται για τὸ χαρακτηρισμό πουδωσε
στο Βασιλιά μας και τόν ειπε ΣΥΝΕΤΟ, και που
βγήκε αληθινός πέρα πέρα—και πρόκειται ακόμα και
την πραινεσή του που έχουμε χρέος όλοι νὰ τή ά-
κολουθήσουμε. Όλοι μας λοιπόν στο πλευρό του ΣΥ-
ΝΕΤΟΥ μας Βασιλιά. Αυτός άς αποφασίσει και μεις
άς τόν ακολουθήσουμε.

Δικόςσου
ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΡΩΣΣΙΚΟΝ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΔΑΝΔΙΟΝ 5 | 2010

ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΕΙΡΑ 1916, ΡΟΥΒΛΙΑ 3.000.000.000

ΔΙΑ ΜΙΑΝ ΟΜΟΛΟΓΙΑΝ ΡΟΥΒΛΙΩΝ 100 ΘΑ ΚΑΤΑΒΛΗΘΟΥΝ ΡΟΥΒΛΙΑ 95

ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΤΙΜΗ ΡΟΥΒΛΙΟΥ

Δρ. 2,65

ΣΗΜΕΡΙΝΗ

κάτω τῶν » 1,65

Αί έγγραφα γίνονται παρά τῆ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΗ εν Ἀθήναις και Πειραιῶ, και
παρά τοῖς Ἀνταποκριταῖς αὐτῆς εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Κατώτατον ὄριον ἐγγραφῆς ρούβλια 50.

Ζητήσατε ἀπό τὴν ΛΑΪΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ τὸ λεπτομερές πρόγραμμα τῆς ἐκδόσεως.